

Силабус навчальної дисципліни
«Динамічні процеси у лексико-семантичній системі та словотворі італійської мови»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська
Освітньо-професійна програма	Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Італійська/українська
Семестр	VI
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Бумар Крістіна Сергіївна, викладач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	<p>Завданнями навчальної дисципліни є опанування необхідних для здійснення якісного перекладу та розуміння лексичних змін та процесів у словотворенні італійських лексичних одиниць; розпізнавати деривацію неологізмів та діалектизмів у мові; оволодівати умінням коментувати доречність інтенсифікації якісних і кількісних змін у словниковому складі італійської мови, досліджених головних механізмів лексичної номінації.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є аналіз лексико-семантичної системи та словотворчих процесів у сучасній італійській мові.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни розкривається у трьох змістових модулях, що передбачає вивчення загальних лексичних змін, формування слів та аспект розвитку слів у сучасній італійській мові.</p>

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:	
	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	10
	семінарські заняття	-
	практичні заняття	20 год.
	консультації	-
самостійна робота	60 год.	
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p><i>Знати</i> нормативну розмовну та фахову італійську мову, основні категорії і поняття академічного письма і риторики наукового спілкування, механізми, закономірності та специфіку організації творчого та комунікативного процесів, принципи, норми і правила професійної етики для провадження навчальної діяльності; важливість ефективної писемної та усної комунікації італійською мовою під час занять.</p> <p><i>Володіти</i> сучасними принципами й методами лінгвістичного та літературознавчого аналізу, систематизації та інтерпретації існуючих джерел дослідження обраної дисципліни, уміти виявляти закономірності та зв'язки між ними; здатність проектувати та здійснювати емпіричні й експериментальні дослідження; уміння проявляти творчі здібності під час практичних занять.</p> <p><i>Володіти</i> елементарними навичками продукування наукових текстів на засадах академічної доброчесності, толерантності та поваги до чужої інтелектуальної власності; досвіду збирання, аналізу та перевірки фактів, самостійного пошуку, опрацювання і коректного використання джерел інформації; навичками грамотного, логічного та переконливого монологічного та полілогічного наукового мовлення.</p> <p>Для успішного освоєння дисципліни «Динамічні процеси у лексико-семантичній системі та словотворі італійської мови» студенти повинні володіти комплексними знаннями, отриманими на нормативних практичних й теоретичних курсах загальнофілологічних дисциплін, зокрема, дисциплін «Сучасна українська літературна мова», «Практика усного і писемного мовлення італійської мови», «Практична граматики італійської мови», «Лексикологія італійської мови», «Теорія і практика перекладу» та інші.</p>	
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Знання, здобуті на курсі «Динамічні процеси у лексико-семантичній системі та словотворі італійської мови», студенти у подальшому можуть реалізувати у сфері художнього перекладу, при перекладі текстів різних жанрів: прозових, поетичних, драматургічних.	
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)		
<p>Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>		

Соціально-особистісні компетентності:

- Здатність планувати діяльність і розподіляти в часі власні зусилля на самостійне виконання конкретних завдань;
- Здатність вдосконалювати відповідальність, дисциплінованість, стресостійкість.
- Здатність підтримувати самодисципліну, самокритичність, необхідні для професійної та наукової діяльності.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

ФК 1. – Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. – Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. – Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії італійської мови.

ФК 4. – Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди італійської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. – Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати італійську, другу іноземну мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. – Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. – Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. – Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та італійською і другою іноземною мовами.

ФК 10. – Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. – Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. – Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. – Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.

ФК 14. – Володіння теоретичними основами використання італійської мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.

ФК 15. – Здатність використовувати соціокультурні та лінгвокраїнознавчі знання про країни, мови яких вивчаються, з метою успішної комунікації та перероблення інформації іноземними мовами.

ФК 17. – Володіння граматиною, лексикою і фонетикою другої іноземної мови на рівні B2 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання).

ФК 18. – Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами італійської мови, другої іноземної та української мов для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.

ФК 19. – Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: лінгвістики, літературознавства, перекладознавства та оперувати базовою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 21. – Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.

ФК 22. – Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя

Предметні компетентності:

1. Знання і розуміння в предметній галузі:

- знати принципи й методи лінгвістичного та літературознавчого аналізу, систематизації та інтерпретації існуючих джерел дослідження обраної наукової проблеми;
- знати мовно-культурні та літературно-мистецькі явища, процеси, напрями, тенденції, архетипи і стереотипи, закономірності та специфіки окремих історичних епох, національних культур, мовно -культурних регіонів;
- Знати методику написання наукових статей та рефератів.

2. Когнітивні уміння і навички в предметній галузі:

- здатність чітко й виразно висловлювати думку, як усно так і на письмі;
- здатність логічно мислити та здійснювати самоаналіз;
- володіти філософськими принципами трактування мовних і літературних явищ, напрямів, закономірностей, історично-культурних традицій та індивідуальних особливостей і новаторств у лінгвістиці.

3. Практичні навички і творчі (складні уміння) у предметній галузі:

- вміти фахово застосовувати літературознавчий та мовознавчий понятійно-термінологічний ресурс під час вивчення дисципліни;
- вміти представляти наукові результати, отримані в результаті проведених досліджень та експериментів;
- демонструвати авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна чесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;
- відповідально ставитися до виконуваних робіт, нести відповідальність за їх якість.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Знати основні особливості словникового складу італійської мови ХХ-ХХІ ст.

Вміти робити словотвірний аналіз;

Вміти виявляти лексико-семантичні зв'язки

Знати лексичні та граматичні особливості італійського словотвору;

Вміти застосовувати свої знання в галузі лінгвістики.

Здатність професійно користуватися словниками, довідниками, банками даних та іншими джерелами інформації. Володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій).

Здатність використання інформаційно-комунікативних технологій, уміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію.

Навчальна логістика (тематичний план)

Змістовий модуль 1. Загальні питання лексичних змін італійської мови.

Тема 1. Динаміка словникового складу італійської мови кінця ХІХ – початку ХХ століття.

Тема 2. Неологія та неологізми в італійській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття

Тема 3. Особливості та функціонування лексико-семантичного складу сучасної італійської мови.

Змістовий модуль 2. Словник та формування слова.

Тема 1. Формування слів.

Тема 2. Похідні слова. Префіксація, суфіксація.

Тема 3. Семантичні процеси.

Змістовий модуль 3. Аспект розвитку сучасної італійської мови.

Тема 1. Іншомовні входження як важливе джерело збагачення лексичної системи.

Тема 2. Мова сучасної художньої літератури та мас-медіа.

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною, італійською та другою західноєвропейською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	<i>Метод готових знань, дослідницький метод, комунікативний метод, метод інтерактивної роботи, метод застосування знань на практиці, метод закріплення знань, умінь в навичок, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, метод комп'ютерного навчання, метод навчання у співпраці, проектна робота, навчальні дискусії.</i>	<i>Опитування в усній та письмовій формі, модульні контрольні роботи, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, проектні завдання.</i>
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.		
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.		
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.		
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.		
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.		
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.		
ПРН 14. Використовувати італійську та другу іноземну мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.		
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.		
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.		
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.		
ПРН 20. Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм італійської мови на рівні C1, другої західноєвропейської мови на рівні B2 в усному та писемному мовленні у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно з Загальноєвропейськими стандартами мовної освіти.		

<p>ПРН 21. Організувати професійну діяльність, ставити і вирішувати основні проблемні питання й виконувати завдання, самостійно визначати способи управління процесами пошуку й обробки інформації на основі одержаних прикладних знань, нести відповідальність за прийняті рішення, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p>		
<p>ПРН 22. Використовувати концепції, напрями і методики наукової теорії, оперувати основними лінгвістичними термінами в контексті загально гуманітарних, мовознавчих, порівняльно-історичних, типологічних і зіставних досліджень як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі вітчизняного і зарубіжного мовознавства, літературознавства та перекладознавства.</p>		
<p>ПРН 23. – <i>Виконувати аналіз семантичних, стилістичних, синтаксичних і прагматичних явищ у рамках комплексного лінгвістичного аналізу; пояснювати і характеризувати сюжет художнього тексту.</i></p>		
<p>ПРН 25. Вміти самостійно відбирати певні (експресивні, нейтральні, логічні) мовні і мовленнєві засоби (фонетичні, морфо-граматичні, лексичні, стилістичні, синтаксичні, прагматичні), які є оптимальними для реалізації комунікативного наміру та адекватними в соціально-функціональному плані ситуації спілкування (усна та писемна форми).</p>		
<p>ПРН 28. Сприймати україномовний та іншомовний текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо).</p>		

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Відповідь на теоретичне питання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
<p>5 «відмінно»</p>	<p>Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких</p>

	прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із трьох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)
75% - 89%	53 - 62 балів	4 (добре)
50% - 74%	35 - 52 балів	3 (задовільно)
49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)

Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі **заліку**

Відмітка про **залік** у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

<p>Політика курсу</p>	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adamo, G., & Della Valle, V. (2005). 2006 parole nuove. Un dizionario di neologismi dai giornali .Milano: Sperling & Kupfer Editori. 2. Dardano, M. (2009). Costruire parole. La morfologia derivativa dell'italiano. Il Mulino, Bologna. 3. Dardano, M. (1978). La formazione delle parole nell'italiano di oggi. Bulzoni. 4. Dardano, M. (2011). La lingua della nazione. Bari: Laterza. 5. Dardano, M. (2005). Nuovo manualetto di linguistica italiana. Zanichelli, Bologna. 6. De Mauro, T. (2006). Dizionario di parole del futuro. Roma-Bari: Laterza, 2006. 7. De Mauro, T. (2005). La fabbrica delle parole. Torino: UTET. 8. Lo Duca, M. (2020). <i>Italiano: la formazione delle parole</i>. Bussole. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Динамічні процеси в лексиці та фразеології сучасної української мови (друга половина 80-х – 90-ті роки XX ст.). (1999). <i>Najnowsze dzieje jkzykuw siowianskich</i>. Українська мова. Red. nauk. S. Jermolenko. Opole: Un-t Opolski, 90–103. 2. Стишов, О. А. (2019). Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб. Біла Церква: Авторитет. 3. Devoto, G. & Oli, G. (2014). <i>Il Devoto-Oli. Vocabolario della Lingua Italiana</i> 2015. Firenze: Le Monnier. 4. Iacobini, C., & Grossmann M., & Rainer F. (red.) (2004). <i>La formazione delle parole initaliano</i>. Tübingen: Niemeyer. 5. Orioles, V. (2015). <i>Le spie sociolinguistiche nei prestiti. Tra mondo antico ed età contemporanea</i>, in Consani, C. (a cura di). 6. Pinnavaia, L. (2005). <i>I prestiti inglesi nella stampa italiana: una riflessione semantico-testuale</i>, in Lonati, E. (a cura di). <i>MPW: Mots Palabras Words</i>, 6. Milano: LED, pp. 43-56.

	7. Raffaelli, S. (2010). Le parole straniere sostituite dall'Accademia d'Italia (1941-43). Roma: Aracne. 8. Renzi, L. (2012). Come cambia la lingua. L'italiano in movimento. Bologna: Il Mulino. 9. Zingarelli, N. (2008). Il Nuovo Dizionario Zingarelli Minore. Vocabolario della lingua italiana. Bologna: Zanichelli.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Accademia della Crusca. http://www.accademiadellacrusca.it2. Oxford English Dictionary. http://www.oed.com/3. Treccani. www.treccani.it4. Urban Dictionary. http://www.urbandictionary.com/